

Landstingsstyrelsen

Översyn av arbetsordning

Bakgrund

Landstingsfullmäktige fattade 2010-11-02, § 90 beslut om arbetsordning och reglementen för den politiska verksamheten. Beslutet innefattade även vilka bestämmelser och vilken ansvarsfördelning som landstingsstyrelsens delegationer och tjänstemän har.

Aktuellt

Vid landstingsstyrelsens sammanträde 2011-12-13 togs beslut om en revidering avseende landstingsstyrelsens delegationsbestämmelser och ansvarsfördelning. Eftersom beslutet avsåg landstingsstyrelsens delegationer och förvaltningsorganisationen blev ärendet inte föremål för behandling av landstingsfullmäktige då landstingsstyrelsen enligt kommunallagen 33§ kan delegera till delegation eller åt en anställd hos Landstinget att besluta på styrelsens vägnar i ett visst ärende eller i en grupp av ärende.

Landstingsrevisionen har nu påtalat att fullmäktige i november 2010 tog beslut om hela arbetsordningen inklusive landstingsstyrelsens delegationsbestämmelser och ansvarsfördelning, vilket innebär att beslut fattats på två nivåer.

I samband med översyn av arbetsordningen föreslås nu att fullmäktige fattar beslut om arbetsordning exklusive landstingsstyrelsens delegationsbestämmelser och ansvarsfördelning som beslutas av landstingsstyrelsen och tillställs fullmäktige för kännedom. Arbetsordningen kommer även fortsättningsvis att finnas som ett sammanhållet dokument.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att godkänna reviderad arbetsordning för landstingsfullmäktige i Jönköpings län.

LANDSTINGETS KANSLI

Agneta Jansmyr
Landstingsdirektör

2012-05-22

Ändringar markerade med gult
sidan 17 och 18.

Landstingsfullmäktiges arbetsordning

Utöver det som föreskrivs om landstingsfullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

Antalet ledamöter (Kommunallagen SFS 1991:900 5 kap 1-3 §§)

1 §

Fullmäktige har 81 ledamöter. Om antalet ersättare finns det bestämmelser i vallagen.

Ordförande och vice ordförande (5 kap 6 §)

2 §

De år då val av landstingsfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium).

Presidievalen förrättas på ett sammanträde som hålls före utgången av december. Presidiet väljs för fullmäktiges löpande mandatperiod.

3 §

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om två eller flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

4 §

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, väljer fullmäktige så snart det kan ske en annan ledamot i stället för den som har avgått.

Valet gäller för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått.

5 §

Om ordföranden är hindrad att fullgöra uppdraget, fullgör förste vice ordföranden det.

2012-05-22

Om också förste vice ordföranden är hindrad, fullgör andre vice ordföranden uppdraget.

Om samtliga i presidiet är hindrade, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

6 §

Om samtliga i presidiet är hindrade att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde, utser fullmäktige en annan ledamot att vara ordförande tillfälligt.

Ålderspresidenten tjänstgör som ordförande, tills den tillfällige ordföranden har utsetts.

Tid och plats för sammanträden (5 kap 7 och 8 §§)

7 §

Fullmäktige håller ordinarie sammanträden på ort som landstingets ordförande efter samråd med landstingsstyrelsens presidium beslutar.

Dagarna och tiderna för sammanträdena bestämmer fullmäktige för varje år.

8 §

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i november.

Avgående fullmäktige bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige.

9 §

Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen, ställas till ordföranden och ges in till Landstingets kansli.

En sådan begäran ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

10 §

Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för ett sammanträde.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet.

2012-05-22

Om sammanträdet har kungjorts, ska beslutet anslås på landstingets anslagstavla och om tiden medger det skall uppgift om beslutet införas i de tidningar som avses i 14 §.

Ordning för placering i sammanträdeslokal

11 §

Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena den ordning i vilken ledamöterna i fullmäktige ska vara placerade i sammanträdeslokalen.

Kungörelse om sammanträden (5 kap 8-11 §§)

12 §

Fullmäktige bestämmer för varje år i vilken eller vilka ortstidningar uppgifterna om tid och plats för fullmäktiges sammanträden ska införas.

13 §

Inför varje sammanträde låter ordföranden i en föredragningslista förteckna de ärenden som ska behandlas på sammanträdet.

Föredragningslistan ska tas in i eller bifogas kungörelsen om sammanträdet.

14 §

Ordföranden bestämmer för varje sammanträde i vilken utsträckning föredragningslistan ska införas i den tidning (de tidningar) i vilken (vilka) tiden och platsen för sammanträdet annonseras.

15 §

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver någon kungörelse dock inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

2012-05-22

Ärenden och handlingar till sammanträden

16 §

De ärenden som fullmäktige behandlar ska vara skriftliga och ha registrerats i landstingskansliets diarium.

17 §

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena och landstingsstyrelsens presidium, när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

18 §

Landstingsstyrelsens och övriga nämnders förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som har satts upp på föredragningslistan ska tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

19 §

Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning övriga handlingar som tillhör ett ärende ska tillställas ledamöterna och ersättarna före sammanträdet.

Fullständiga handlingar i varje ärende ska i tillräckligt antal finnas tillgängliga i sammanträdeslokalen under hela det sammanträde vid vilket fullmäktige avses behandla ärendet.

20 §

Ordföranden låter i en fullständig föredragningslista förteckna samtliga ärenden till ett sammanträde. I föredragningslistan ska också anges de interpellationer och frågor som ska ställas och de interpellationer och frågor som ska besvaras.

Den fullständiga föredragningslistan ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (5 kap 12-17 §§)

21 §

En ledamot som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till fullmäktiges sekreterare. Sekreteraren låter kalla in den ersättare som står i tur att tjänstgöra. Om tiden medger det ska ersättaren kallas skriftligt.

22 §

Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och som står i tur att tjänstgöra.

2012-05-22

Om någon annan ersättare som är behörig att tjänstgöra finns närvarande vid sammanträdet, får ordföranden dock i stället kalla in den ersättaren.

23 §

Det som sagts om ledamot i 21 och 22 §§ gäller också för ersättare.

24 §

Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Uppropslista

25 §

Inför varje sammanträde låter ordföranden upprätta en lista över de ledamöter och ersättare som ska tjänstgöra vid sammanträdet (uppropslista.)

26 §

En uppropslista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör vid ett sammanträde ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

Upprop

27 §

I början av varje sammanträde låter ordföranden förrätta upprop enligt uppropslistan. Omröstningsanläggning får användas vid upprop. Upprop förrättas också när ordföranden anser att det behövs.

Protokollsjusterare (5 kap 61 §)

28 §

Sedan uppropet har förrättats enligt 27 § första stycket, väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

Ordföranden tillkännager därefter tiden och platsen för justeringen.

Turordning för handläggningen

29 §

Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i den fullständiga föredragningslistan. Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

30 §

Om särskilda skäl föranleder det, kan fullmäktige besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta den senare under sammanträdet.

2012-05-22

31 §

Om fullmäktige inte beslutar annat för visst fall besvaras interpellationer och frågor vid den tidpunkt ordföranden anger i samband med kungörelsen.

Yttranderätt vid sammanträdena (4 kap 18 § första stycket och 19 §, 5 kap 53 och 56 §§)

32 §

Ledamöterna får yttra sig om lagligheten av allt som förekommer vid sammanträdena.

33 §

Ordföranden och vice ordförandena i en nämnd vars verksamhetsområde ett ärende berör får delta i överläggningen i ärendet, även om de inte är ledamöter i fullmäktige.

Ordföranden och vice ordförandena i en fullmäktigeberedning får delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt, även om de inte är ledamöter i fullmäktige.

34 §

Ordföranden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret, även om ordföranden inte är ledamot i fullmäktige.

35 §

Landstingets revisorer får delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas egen förvaltning.

36 §

Ordföranden låter, efter samråd med vice ordförandena, i den utsträckning som det behövs kalla ordförande och vice ordförande i nämnder och fullmäktigeberedningar, revisorer samt anställda hos landstinget för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

37 §

Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

38 §

Landstingsdirektören får delta i överläggningen i alla ärenden samt yttra sig om lagligheten av allt som förekommer vid sammanträdena

2012-05-22

39 §

Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om handläggningen av ärenden samt av interpellationer och frågor.

Sekreteraren får också yttra sig om lagligheten av allt som förekommer vid sammanträdena.

40 §

Om någon talare avlägsnar sig från ämnet för överläggningen och efter tillsägelse inte rättar sig, får ordföranden ta ifrån talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under ett anförande.

Talarordning

41 §

Ledamöterna får ordet för anföranden i den ordning de anmäler sig.

Turordningen för anförandena bryts dock, när någon ledamot får ordet för replik eller genmäle.

42 §

Rätt till replik har:

- Ledamot som åberopas av talare under debatten
- Gruppledare eller vice gruppledare vid angrepp på partigrupp
- Ordförande, förste vice ordförande eller andre vice ordförande i landstingsstyrelsen eller nämnd när dess verksamhet åberopas.

Tid för replik: Två minuter (2). Tid för genmäle: Två minuter (2).

Antal repliker: Två (2). Antal genmälen: Två (2).

Yrkanden

43 §

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende för avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

44 §

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

2012-05-22

Deltagande i beslut (4 kap 20 § första stycket)

45 §

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan ordföranden lägger fram förslag till beslut.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om fullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstningar (4 kap 20 § andra stycket, 5 kap, 42- 44 §§, 46 §)

46 §

Voteringspropositionen ska ha godkänts av fullmäktige, innan en omröstning genomförs.

Om någon ledamot begär det, ska inför en omröstning voteringspropositionen avfattas skriftligen och vara tillgänglig för ledamöterna.

47 §

Omröstningarna genomförs så, att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt den uppslista som avses i 25 §.

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Omröstning kan genomföras med omröstningsanläggning.

48 §

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

49 §

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

50 §

Om en omröstning begärs, när fullmäktige förrättar ett val tillämpas bestämmelserna i 47 § på motsvarande sätt.

51 §

Valsedlar ska alltid finnas tillgängliga under sammanträdena i tillräckligt antal.

52 §

En valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

2012-05-22

53 §

En valsedel är ogiltig:

- om den upptar namnet på någon som inte är valbar,
- om den upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
- om den upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses, eller
- om den i övrigt inte uppfyller det som har föreskrivits om valsedel i 52 §

Det som nu sagts gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

54 §

Anteckningslistorna från öppna omröstningar och valsedlarna som har lämnats vid slutna omröstningar ska förvaras på ett betryggande sätt, tills besluten har vunnit laga kraft.

Reservation

55 §

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Om fullmäktige beslutar att omedelbart justera den paragraf i protokollet som reservationen avser, ska motiveringen dock lämnas så snart det kan ske och senast under den sammanträdesdag då beslutet fattades.

Ordningen vid sammanträdena (5 kap 39 §)

56 §

Ordföranden vakar över ordningen vid sammanträdena. Om någon uppträder störande och efter tillsägelse inte rättar sig, får ordföranden visa ut honom.

Om sådan oordning uppstår att ordföranden inte kan avstyra den, får ordföranden upplösa sammanträdet.

Motioner

57 §

En motion ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter. Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.

2012-05-22

58 §

En motion väcks genom att den ges in till Landstingets kansli.

En motion får också lämnas vid ett sammanträde med fullmäktige. Sekreteraren ser till att en sådan motion blir registrerad i kansliets diarium.

59 §

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

60 §

Landstingsstyrelsen ska två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i juni och november.

Interpellationer (5 kap 49-53 §§)

61 §

En interpellation ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot. Den ska ges in till landstingskansliet fem vardagar före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

När tidpunkten för inlämnande av interpellationer har gått ut

- publiceras samtliga interpellationer på landstingets webbsida
- får samtliga fullmäktigeledamöter med egen e-postadress ett mail med information om att denna publicering skett och med länkmöjlighet direkt till webbsidans interpellationspublicering
- får de fullmäktigeledamöter som ej har egen e-postadress kopior av samtliga interpellationer sända till sin bostadsadress.

62 §

En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde, om ersättaren tjänstgör som ledamot vid sammanträdet. Sekreteraren ser till att en sådan interpellation blir registrerad i landstingskansliets diarium.

63 §

En interpellation får riktas till ordföranden eller vice ordförandena i landstingsstyrelsen, annan nämnd, utskott eller av landstingsstyrelsen vald delegation.

64 §

En interpellation bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts.

65 §

Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt och tillhandahållas ledamöterna, innan det tas upp på ett sammanträde.

2012-05-22

66 §

Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 3 kap 17 eller 18 §§ kommunallagen, får den ordförande till vilken interpellationen har ställts överlämna till en ledamot i företagets styrelse att besvara interpellationen. Den som besvarar interpellationen ska ha valts av fullmäktige till uppdraget i företagets styrelse.

67 §

En ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas bara om ersättaren tjänstgör som ledamot också vid det tillfället.

Frågor (5 kap 55 och 56 §§)

68 §

En fråga ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.

Fråga ska ha inkommit till landstingets kansli senast kl 09.00 sista vardagen före sammanträdets öppnande.

69 §

Vad som sägs i 62-67 §§ tillämpas också på fråga.

Prövning av frågan om anmärkning och ansvarsfrihet (5 kap. 25 §)

70 §

Fullmäktiges presidium bereder frågor och ärenden om ansvarsprövning.

Beredningen omfattar att:

- inhämta förklaring över anmärkning som framställts i revisions-berättelse (ev. också i granskningsrapport från lekmannarevisor) samt över revisorernas uttalande att ansvarsfrihet inte tillstyrks,
- lämna förslag till fullmäktiges beslut i ansvarsfrågan samt vid behov förslag till beslutsmotivering,
- lämna förslag till fullmäktiges beslut om en av revisorerna riktad anmärkning också ska framställas från fullmäktiges sida, med förslag till motivering,
- lämna förslag om fullmäktige ska rikta egen anmärkning, med förslag till motivering.

Beredning av ärenden (5 kap 26-34 §§)

71 §

Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör landstingsstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska beredas.

Styrelsen får uppdra åt en eller flera förtroendevalda eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

2012-05-22

72 §

Om ett ärende berör mer än en nämnds verksamhetsområde och avser någon sådan uppgift som det enligt en särskild författning åligger Landstinget att sköta, ska varje nämnd vars verksamhet ärendet berör bereda det eller ges tillfälle att yttra sig i det.

Detta gäller dock inte, om det är uppenbart överflödigt att nämnden får yttra sig eller om det är fråga om en sådan nämnd som avses i 72 §.

73 §

Alla nämnder vilkas verksamhetsområden ett ärende berör bör ges tillfälle att yttra sig i ärendet, om det inte finns skäl mot det.

74 §

Styrelsen ska på varje ordinarie sammanträde med fullmäktige redovisa de fullmäktigeärenden som kommit in efter det närmast föregående ordinarie sammanträdet samt de beslut om beredning och remiss av sådana ärenden som har fattats.

Förklaring vid revisionsanmärkning (9 kap 17 §)

75 §

Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden i vilken ordning förklaringar över en anmärkning som revisorerna har framställt i revisionsberättelsen ska inhämtas från den nämnd eller fullmäktigeberedning mot vilken anmärkningen har riktats.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

76 §

Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast, när och var sammanträdet ska fortsätta.

Valberedning

77 §

På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

78 §

Valberedningen består av nio ledamöter och lika många ersättare. Alla partier i landstingsfullmäktige ska vara representerade med minst en ledamot vardera.

2012-05-22

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

79 §

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla (med undantag av valen av fullmäktiges presidium).

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta ett visst val utan föregående beredning.

80 §

I fråga om sammanträden, beslutsförfarande, jäv, beslutförhet, protokoll och justering av protokoll tillämpas på valberedningen det som föreskrivs om nämnder i kommunallagen.

81 §

Valberedningens ordförande utser efter samråd med landstingsdirektören sekreterare åt beredningen.

Justering av protokollet (5 kap 61 och 62 §§)

82 §

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som ordföranden har lett.

83 §

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt, innan fullmäktige justerar den.

84 §

Om fullmäktige beslutar att under ett sammanträde justera protokollet från ett föregående sammanträde, bestämmer fullmäktige för varje sådant tillfälle hur justeringen ska gå till.

Sekreterare

85 §

Landstingsstyrelsen utser efter samråd med fullmäktiges presidium sekreterare i fullmäktige.

Vid hinder för sekreteraren utser fullmäktiges ordförande vikarie för sekreteraren.

86 §

Sekreteraren för fullmäktiges protokoll och biträder ordföranden.

Sekreteraren fullgör i övrigt de uppgifter som framgår av arbetsordningen och som fullmäktige eller ordföranden bestämmer.

2012-05-22

Expediering

87 §

Sekreteraren ansvarar för att utdrag ur protokollet tillställs de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Landstingsstyrelsen och landstingets revisorer ska dock alltid tillställas hela protokollet.

88 §

Om fullmäktige inte beslutar något annat, undertecknar ordföranden och kontrasignerar sekreteraren fullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättats i fullmäktiges namn.

2012-05-22

Landstingsfullmäktiges utskott

Landstingsfullmäktiges utskott har i uppgift att arbeta med frågor som ur ett medborgarperspektiv bedöms vara väsentliga för utvecklingen inom respektive beredningsområde. Utskottens redovisningar utgör därmed underlag för landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige vad avser bland annat Landstingets flerårsplan och behandling av motioner

Utskotten ska till landstingsstyrelsen avge yttranden över de motioner som remitteras till utskott samt i principiellt viktiga ärenden om tid medges. Utskotten ska även kunna initiera ärenden till fullmäktige.

För samtliga utskott gäller att med utgångspunkt från rollen som medborgarföreträdare fokusera på medborgardialog och demokratiarbete.

Allmänt

Ordförande

1 §

Landstingsfullmäktige utser en ordförande och två vice ordförande i varje utskott att tjänstgöra den tid för vilken de är valda som ledamöter av fullmäktige.

Sekreterare

2 §

Sekreterare i utskott utses av landstingsdirektören efter samråd med utskottets presidium.

Sammanträdesplan

3 §

För varje kalenderår ska en plan upprättas för utskottets arbete.

Kallelse, föredragningslista

4 §

Utskottets ledamöter kallas till sammanträdena. Till kallelsen fogas preliminär föredragningslista jämte handlingar för de ärenden som avses bli behandlade vid sammanträdet. Slutlig föredragningslista fastställs vid sammanträdet början.

Ersättare, tjänstgöring

5 §

Är ledamot förhindrad att delta i sammanträdet ska denne utan dröjsmål underrätta sekreteraren, som till tjänstgöring inkallar ersättare.

2012-05-22

Antalet ersättare i utskotten ska vara lika många som ordinarie ledamöter. Ersättare inkallas i nummerordning per parti – 1:e ersättare etc, härefter i enlighet med inkallelseordning. Ersättaren/na väljs bland ledamöter eller ersättare i fullmäktige.

Redovisning

6 §

Utskottet ska årligen till landstingsfullmäktige redovisa aktuella frågor, nya rön, erfarenheter och annat som är av intresse för Landstingets roll och verksamhet.

Allmänpolitiska utskottet - APU

Huvuduppgift

7 §

Utskottet ska hantera de frågor/uppgifter som åvilar landstingsfullmäktige och som omfattar utbildning, kultur, miljö, trafik och infrastruktur, näringsliv, arbetsmarknad och forskning.

8 §

En prioriterad uppgift är insatser som kan stärka och utveckla en fungerande demokrati samt ha ett särskilt ansvar för utvecklingen av arbetet med demokratifrågor och medborgardialog.

Hälsa- och sjukvårdsutskottet Jönköping - HSUJ

Hälsa- och sjukvårdsutskottet Höglandet - HSUH

Hälsa- och sjukvårdsutskottet Värnamo - HSUV

Huvuduppgift

9 §

Utskotten ska hantera de frågor/uppgifter som åvilar landstingsfullmäktige och som omfattar hälso- och sjukvård som sjukhusvård, primärvård, tandvård och folkhälsa.

Utskotten ska särskilt uppmärksamma tandvård och folkhälsa samt följa medicinsk forskning och utveckling.

2012-05-22

Reglementen

Reglementen för landstingsstyrelse, patientnämnd och revision baseras på landstingsfullmäktiges beslut § 46/2010 avseende den politiska organisationen.

Reglementet kompletterar de bestämmelser som finns i kommunallagen, hälso- och sjukvårdslagen, högskolelagen, skollagen och andra författningar.

Landstingsstyrelsen - LS

Allmänt

Ordförande

1 §

För landstingsstyrelsen utser landstingsfullmäktige en ordförande och två vice ordförande att tjänstgöra den tid för vilken de blivit valda som ledamöter.

Huvudföredragande och sekreterare

2 §

Huvudföredragande och sekreterare utses av landstingsdirektören. Sekreteraren för protokoll, ombesörjer expedieringen av beslut och fullgör i övrigt de uppgifter som framgår av detta reglemente eller särskilt beslutas.

Sammanträdesplan

3 §

För varje kalenderår ska en plan upprättas över sammanträdena.

Kallelse och föredragningslista

4 §

Ordinarie ledamöter även 1:e ersättare kallas till sammanträdena. Övriga ersättare erhåller kallelse för kännedom.

Före sammanträdet ska till ledamöter och ersättare utsändas preliminär föredragningslista jämte handlingar för de ärenden som avses bli behandlade vid sammanträdet. Slutlig föredragningslista fastställs vid sammanträdet början.

Ersättares tjänstgöring

5 §

Är ledamot förhindrad att delta i sammanträdet ska denne utan dröjsmål underrätta sekreteraren, som till tjänstgöring inkallar ersättare i den ordning vederbörande enligt fullmäktiges val upptagits.

2012-05-22

Huvuduppgift

6 §

Landstingsstyrelsen är fullmäktiges verkställande politiska organ och ska svara för förvaltningen av Landstingets angelägenheter.

Landstingsstyrelsen har enligt Kommunallagen kap. 6 till uppgift att leda och samordna förvaltningen av landstingets angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana företag som avses i 3 kap. 17 och 18 §§ och sådana kommunalförbund som landstinget är medlem i.

Landstingsstyrelsen har särskilt

att bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige (undantag val, revisionsberättelse och brådskande ärenden om alla ledamöter bifaller hantering utan beredning)

att på Landstingets vägnar avge yttrande i ärenden när särskilda omständigheter hindrar att ärendet behandlas av landstingsfullmäktige

att i sin planering utgå från av landstingsfullmäktige fastställda planer,

att handha den ekonomiska förvaltningen,

att upprätta förslag till budget- och flerårsplan,

att svara för uppföljning av verksamhetens resultat, kvalitet och resursutnyttjande som årligen sammanfattas i delårsrapporter och en årsredovisning,

att förordna och entlediga förvaltningschefer och avdelningsdirektörer på Landstingets kansli,

att fastställa riktlinjer för löne- och personalpolitik, träffa kollektivavtal och besluta om eventuella stridsåtgärder,

att utse ledamöter i de delegationer till landstingsstyrelsen som fullmäktige har fastställt samt,

att verkställa fullmäktiges beslut och i övrigt fullgöra de uppdrag som fullmäktige har lämnat över till styrelsen.

2012-05-22

Patientnämnden - PN

Allmänt

Ordförande

1 §

För patientnämnden utser landstingsfullmäktige en ordförande och en vice ordförande att tjänstgöra den tid för vilken de blivit valda som ledamöter

Huvudföredragande och sekreterare

2 §

Huvudföredragande och sekreterare utses av landstingsdirektören.

Sekreteraren för protokoll, ombesörjer expedieringen av beslut och fullgör i övrigt de uppgifter som framgår av detta reglemente eller särskilt beslutas.

Sammanträdesplan

3 §

För varje kalenderår ska en plan upprättas över sammanträdena.

Kallelse och föredragningslista

4 §

Ordinarie ledamöter kallas till sammanträdena. Övriga ersättare erhåller kallelse för kännedom.

Före sammanträdet ska till ledamöter och ersättare utsändas preliminär föredragningslista jämte handlingar för de ärenden som avses bli behandlade vid sammanträdet. Slutlig föredragningslista fastställs vid sammanträdet början.

Ersättares tjänstgöring

5 §

Är ledamot förhindrad att delta i sammanträdet ska denne utan dröjsmål underrätta sekreteraren, som till tjänstgöring inkallar ersättare i den ordning vederbörande enligt fullmäktiges val upptagits.

Huvuduppgift

6 §

Nämnden är Landstingets och kommunernas centrala organ med uppgift att stödja och hjälpa patienter inom hälso- och sjukvård, allmän omvårdnad och tandvård enligt lagen om patientnämndsverksamhet.

2012-05-22

Särskilda uppgifter

7 §

Patientnämnden har särskilt

att utifrån synpunkter och klagomål stödja och hjälpa enskilda patienter och bidra till kvalitetsutvecklingen i hälso- och sjukvården genom:

att hjälpa patienter att få den information de behöver för att kunna ta till vara sina intressen i hälso- och sjukvården,

att främja kontakterna mellan patienter och vårdpersonal,

att hjälpa patienter att vända sig till rätt myndighet samt,

att rapportera iakttagelser och avvikelser av betydelse för patienterna till vårdgivare och vårdenheter,

att senast den sista februari varje år till Socialstyrelsen, landstingsfullmäktige och anslutna kommuner lämna en redogörelse över patientnämndsverksamheten under föregående år,

att utse stödpersoner vid psykiatrisk vård som är förenad med frihetsberövande och annat tvång enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård och lagen om rättspsykiatrisk vård samt,

att utöva den beslutanderätt i övrigt och fullgöra de uppdrag som landstingsfullmäktige eller landstingsstyrelsen ger nämnden.

2012-05-22

Landstingets revisorer

Allmänt

§ 1

För revisionsverksamheten gäller bestämmelser i lag, god revisionssed, detta reglemente samt utfärdade ägardirektiv för kommunala företag.

Revisorernas antal och organisation

§ 2

Landstinget har 9 revisorer som efter allmänna val utses av fullmäktige för en mandatperiod. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat revisionsberättelse. Det första året i mandatperioden inleds därför med dubbla grupper revisorer.

§ 3

Revisorerna arbetar samfällt med hela granskninguppdraget.

§ 4

Bland landstingets revisorer utser fullmäktige lekmannarevisorer och suppleanter till landstingets aktieföretag och revisorer med suppleanter i landstingets stiftelser i det antal som fastställs för varje enskilt företag.

§ 5

Fullmäktige väljer för den tid som fullmäktige bestämmer, bland revisorerna, en ordförande och en vice ordförande. Rollen är att vara sammankallande och leda gemensamma sammankomster och sammanträden. Ordförande hämtas ur oppositionen i fullmäktige.

Revisorernas uppgifter

§ 6

Utöver lagstadgade uppdrag svarar revisorerna för upphandling av sakkunnigt biträde för granskningen av till Landstinget lämnade donationsstiftelser.

§ 7

I ärenden som avser och berör revision har revisorerna rätt att yttra sig.

Revisorernas ekonomi och förvaltning

§ 8

Revisorernas budget bereds av fullmäktiges presidium. Revisorerna förfogar över de medel som anslagits för revisionsändamål.

2012-05-22

§ 9

Kostnaderna för lekmannarevisorerna i aktiebolagen samt sakkunniga biträden till dessa belastar respektive företag. Kostnaderna för revisorerna i stiftelserna samt sakkunniga biträden till dessa belastar revisionens budget.

§ 10

För att besluta i ärenden om sin förvaltning och om jäv sammanträder revisorerna enligt de regler som gäller för en kommunal nämnd.

Revisorernas sakkunniga biträden

§ 11

Revisorerna och lekmannarevisorerna anlitar själva sakkunniga till sin granskning i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionsssed. Vid upphandling tillämpas Landstingets upphandlingsregler. Revisorerna och lekmannarevisorerna beslutar själva om upphandling.

§ 12

Revisorerna är anställningsmyndighet för de sakkunniga och övrig personal som anställs i Landstinget för att biträda revisorerna. Revisorerna beslutar om lön och anställningsvillkor inom Landstingets gemensamma villkor efter samråd med lönelegationen. I arbetsgivarrollen kan revisorerna begära stöd från Landstingets personaladministrativa funktioner.

§ 13

Bestämmelserna i kommunallagen, aktiebolagslagen och stiftelselagen om revisorernas rätt till upplysningar gäller också de sakkunniga som biträder revisorerna och lekmannarevisorerna.

Revisorernas arbetsformer

§ 14

Ordföranden kallar revisorerna till sammankomster i granskningsarbetet och till sammanträden i ärenden om sin förvaltning och om jäv. Ordföranden får kalla även sakkunniga och andra experter samt förtroendevalda i fullmäktigeberedningar och nämnder till dessa sammankomster.

§ 15

Minnesanteckningar ska föras vid revisorernas sammankomster i granskningsarbetet. Ordföranden ansvarar för att anteckningar upprättas.

2012-05-22

§ 16

De beslut som revisorerna fattar om sin förvaltning och om jäv ska tas upp i protokoll. Ordföranden ansvarar för att protokoll upprättas.

Protokollet justeras av ordföranden och en annan revisor. Revisorerna kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan revisorerna justerar den.

§ 17

En skrivelse (eller motsvarande) i revisorernas namn i granskningsarbetet fordrar att alla revisorer är eniga om innehållet. Skrivelsen ska undertecknas av ordföranden och av ytterligare en person som revisorerna utser.

Revisorernas rapportering

§ 18

Revisionsberättelsen lämnas till fullmäktige senast vid det sammanträde då fullmäktige beslutar beträffande frågan om ansvarsfrihet. Till revisionsberättelsen fogas de dokument som anges i kommunallagen samt en sammanfattande redogörelse för resultatet av revisorernas granskning.

§ 19

Revisorernas utlåtande om delårsrapport lämnas till styrelsen senast vid det sammanträde som föregår det fullmäktigemöte där delårsrapporten behandlas.

§ 20

Revisorerna redovisar löpande resultatet av sin granskning till fullmäktige. De sakkunnigas rapporter samt rapporter och bedömningar från revisorerna delges fullmäktige så snart en granskning är avslutad. Detta uppfyller kravet i kommunallagen på att de sakkunnigas rapporter ska bifogas revisionsberättelsen. I revisionsberättelsen förtecknas på lämpligt sätt de rapporter som förmedlats till fullmäktige och som formellt hör till revisionsberättelsen.

Revisorerna och fullmäktige

§ 21

Revisorerna och fullmäktiges presidium har regelbundna överläggningar. Revisorerna äger rätt att närvara på fullmäktiges möten för att på fullmäktiges eller revisorernas initiativ informera om revisionen samt svara på frågor.

Revisorernas arkiv

§ 22

För vården av revisorernas arkiv gäller bestämmelserna i arkivlagen och i av fullmäktige fastställt arkivreglemente.

2012-05-22

Reglementets giltighet

§ 23

Reglementet gäller från 2011-01-01 till dess fullmäktige fattar annat beslut.

Planeringsdelegationen §§ 62-96

Tid: 2012-05-29, kl 09:00-14:05
Plats: Landstingets kansli, sal A

§ 79 Översyn arbetsordning

Dnr En revidering av fullmäktiges arbetsordning har gjorts där LJ2012/ landstingsstyrelsens delegationsbestämmelser och 688 ansvarsfördelning har lyfts ur.

Vid ärendets behandling diskuteras hanteringen av ersättare i patientnämnden, om de ska närvara vid nämndens sammanträden kontinuerligt. Landstingsdirektören ges i uppdrag till landstingsstyrelsen göra en översyn kring hur man hanterat detta i övriga landsting.

Beslut

Planeringsdelegationen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att godkänna reviderad arbetsordning för landstingsfullmäktige i Jönköpings län.

Utdrag: Landstingsfullmäktige

Vid protokollet

Siw Kullbergh

Justeras

Håkan Jansson

Rätt utdraget,
Intygar

Lena Sandqvist